

A^o. 1830.
BREDASCHE
 Zondag

HIERIN
 GEWOON
 DE
 RECHTEN
COURANT
 den 19 September.

De BREDASCHE COURANT verschijnt, zoo lang de gebeurtenissen in het zuiden voortduren, dagelijks, en is door het geheele Koninkrijk bij alle Postkantoren en voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar. Dezelve wordt daags voor den verschijndag alom verkonden.

De geabonneerden ontvangen hunne gewone Couranten op hooft vellen per week, voor de bestemde Abonnements-prijs van 2.25 per kwartaal. Intusschen zal men niet meer dan 30 Centes voor 3 of 4 extra-couranten, per week, betalen.

Des Maandags zal er geen Courant verschijnen.

De Staten-Generaal der Stad Breda brengen bij deze ter kennis der ingezetenen, dat, in den loop dezer maand, door de heeren Opper-Brandmeesters, vergezeld door den Commissaris van Politie en den Stads Architect, zal worden gedaan eene generale Brand-schouwing, waarbij naauwkeurig zal worden gelet of de stookplaatsen behoorlijk zijn gezuiverd, en of alle brand- en andere lichtvuurvattende stoffen op eenen genoegzamen afstand van de schoorsteenen en andere stookplaatsen zijn verwijderd en geborgen.

Met uitnodiging, om gemelde Opper-Brandmeesters in hunne te doene inspectien geenszins te belemmeren, of dezelve, op eenigerhande wijze, onheusch te bejegenen, en met waarschuwing voorts, dat allen en een iegelijk, zonder onderscheid, die zal worden bevonden in contraventie van het reglement op het wesen van brand, zal worden beboet of gestraft, overeenkomstig de bepalingen, bij gemeld reglement tegen de overtreders gestatueerd.

Breda, den 16 Augustus 1830.

DE ROY Vt.

Ter ordonnantie van dezelve,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAIKES.

N E D E R L A N D E N.

Breda, -- den 18den September.

Bij een koninklijk besluit, van den 16den dezer gedagteekend, en in de staats-courant van heden publiek gemaakt, wordt, volgens den wensch der collatoren in de steden Amsterdam, Goothenburg en Rotterdam, en met aanmerking van de nog voortdurende onzekerheid, welke omtrent het behoud van orde en rust in de stad Brussel bestaat, bepaald dat de trekking der 150ste Nederlandse Loterij, niet te Brussel, maar te 's Gravenhage zal plaats hebben. De staatsraad, administrateur van de Registratie, het Kadaster in de Loterijen, dit besluit ter kennis brengende, kondigt tevens aan, dat de trekking van de vijfde klasse te 's Gravenhage zal plaats hebben op den 20, 22, 24, 27 en 28sten dezer loopende maand.

Bij een ander Koninklijk besluit van den 10. dezer wordt het toezicht over de niet bevaarbare noch vlotbare wateren aan gedeputeerde staten opgedragen.

Heden heeft er eene openbare zitting van de tweede kamer plaats, welke, gelijk wij vernemen, met een comité-generaal zal besloten worden.

Laatsteleden Dingsdag nacht is de majoor Omphal, adjudant van Zijne Majesteit, van hier naar Berlijn vertrokken, ten einde de tijding over te brengen van het voltrokken huwelijk tusschen Hare Koninklijke Hoogheden Prins Albert van Pruisen en Prinses Marianna.

Het is, gelijk ons uit 's Gravenhage gemeld wordt, tot dus verre nog geheel onzeker, waar ter plaatse in eene der zandelijke plaatsen de volgende zitting der Staten-Generaal zal geopend worden. Sommige spreken van Antwerpen, anderen weder van Brussel. Doch dit schijnt zeker te zijn, dat het Hof metzaders de onderaardige ministerien of derzelve gedeelten, welke in andere jaren gewoon waren de staten-generaal te volgen te 's Gravenhage zullen blijven.

Enige burgers uit de belgische provincien hebben zich te Brussel tot een genootschap vereenigd, welk genootschap den naam van Centrale Vereeniging zal voeren. Volgens den Courrier zou de instelling van dit genootschap voornamelijk ten doel hebben, om de vrije uitdrukking van een bepaald discussie over alle patriotische grondbeginselen, alsmede alle zedelijke voorstellen en de krachtadige uitvoering van die voorstellen te begunstigen, welke, voor de zegepraal der zedelijke en materiele belangen van de zui-

Daar is niets nieuws onder de Zonne, zegt Salomon. In 1796 en 1796, hadden wij in ons land ook Clubs en Wijkvereenigingen.

Een der luiksche afgevaardigden, de heer de Gerlaache, schrijft aan *le Politique*, zoo als deze ten minsten verhaalt, dat men in 's Gravenhage, overal gewaagd had, hem te huisvesten, en dat hij genoodzaakt geweest is, zich door middel der politie eenen intrek te bezorgen. De *Courrier* voegt er nog bij, dat hij, door een klerk bij de rekenkamer en een commies bij een ander ministerie, op straat zwaar beledigd zou geworden zijn. -- Wij gelooven noch het een noch het ander: het eerste niet, omdat het iemand, die luiksche daalders in den zak heeft (en daaraan zal het den honorable toch wel niet ontbroken hebben) in den Haag nog nooit gebeurd is, om niet onder dak te kunnen komen, en om dat het den Edelmogenden heer daarenboven niet aan vrienden, als de heer van der Horst en anderen, kan ontbroken hebben, die hem een achterkamerje zouden hebben ingeruimd; -- het tweede niet, omdat de klerken van de rekenkamer, zoowel als de commiesen bij de andere ministerien hunne posten veel te lief hebben, dan dat zij, tegen den uitdrukkelijken wil van den koning, en van hoogstdezelv's ministers aan, iemand hoegenaamd zouden durven beledigen. Wij zullen derhalve dit sprookje plaatsen naast het gisteren door ons uit *le Catholique* overgenomen verhaal, het ontbreken van de koets van den baron de Stassart en het trekken van den degen door een commissaris van politie, van welk sprookje dan ook geen woord gemeld wordt in den brief van Z. E. M. voor den *Courrier de la Sambre* bestemd, aan zijne dijbare medeburgers gericht, in den *Courrier des Pays-Bas* van heden geplaatst, en hier onder, in de *Bredasche Courant*, art. Brussel, overgenomen.

Willen onze lezers weten op welke nieuwe griexen de *Courrier* voormeld de zijne aandacht maakt, zij zijn de volgende:

- 1°. De gang der zaken in de Tweede Kamer en de hooft tactiek der hollandsche afgevaardigden !!
- 2°. De beledigingen, den heer de Gerlaache, bij deszelfs komst in 's Gravenhage, aangedaan (Zie hier boven);
- 3°. De terugkomst van den heer de Stassart, die gemeend heeft, dat de afgevaardigden België, in 's Hage, niet meer konden dienen (Zie hier onder);
- 4°. De bewegingen te Luik (zie mede hieronder) Mons en Ath;
- 5°. De arrestatie en het opligten van den heer Rene Spitaels te Grammont (Zie het verhaal van dit geval in den *Courrier* van den 15den dezer);
- 6°. De idiosyncrasien eener geheime en ministeriele politie te Brussel (zie nergens.)

De *Catholique* van Gent had, in deszelfs nummer van den 15. dezer gezegd, dat de militaire autoriteiten te Brussel de troepen, die meesttallen uit Belgen bestaan, als men de muziek, striktelijk verboden hadden, patriotsche liederen te zingen of te spelen. Een kapitein van de bezetting der stad heeft daarop den volgenden brief aan den *Catholique* geschreven.

YPEREN, den 18. September 1830.

Lage leugenaar, schaamteloze lasteraars, uw rijk zal weldra uit zijn. Hoe, uw helsch dagblad, dagelijks opgevuld met logens, durft melden, dat, bij de 16de afdeling, aan de soldaten, zoo wel als aan de muzikanten, verboden zou zijn, patriotsche liederen te zingen of te spelen. Vernemen dan, monnikskop, dat onze afdeling, nog gisteren, na de manoeuvres, luidkeels het *W. Malus* zong.

gezongen en *Leve de Koning!* geroepen heeft, en dat wij bereid zijn, om, op het eerste sein, onzen laatsten druppel bloed voor het huis van Oranje te storten.

L. LA PORTE, *belgisch kapitein bij de 16den afdeeling.*

De *Catholique* is indedaad schaamteloos genoeg, om dezen brief publiek te maken. Deze lieden zijn er trots op, dat men hen uitschelt.

-- Op het oogenblik van het ter perse leggen dezer, zegt de *Gazette des Pays-Bas*, vernemen wij, dat eene kolom van acht honderd man infanterie en een detachement kanonniers de bezetting van Charleroi versterkt hebben; deze troepen waren voorafgegaan geworden door een detachement kavalerie, uitmakende het eerste gedeelte der ruitery, welke in opgemelde stad in bezetting zal komen.

-- Het volgende is een uittreksel uit de proclamatie, welke de oproerigen alomte in Piemont verspreiden. (*Zie ons vorig nummer.*)

Heeft de Franse van den despoet, die u verdrukt, in u dat heilig voor het vryheid misgebruikt, hetwelk u, in de maand Maart 1821 bekeerde, het tijdstip, toen ik (zekere *Allemandi*) den roem behaalde van het eerst, in eene uwer steden, de vlag op de steken, welke thans over geheel Frankrijk wappert? Neen, nooit! De liefde tot het vaderland is een in de harten der brave Piemontezen ingeboren gevoel; de vryheid is eene godheid voor het Italiaansche volk; geen tiran kan de dienst aan dezelve beletten.

* Vrienden, Piemontezen, het kolossaal gouvernement der Bourbons is, in drie dagen, onder de slagen der dappere en onsterfelijke Patriotten, welke de bewondering der wereld uitmaken, gevallen. Grote gebeurtenissen worden door geheel Italië voorbereid; de Oostenryksch-Sardinische satellieten arbeiden onophoudelijk in het duister, om de ketenen der verdrukking te vermeenigvuldigen; ons stilzwijgen zou schande; onze werkloosheid eerloosheid wezen. Te wapen! Laat ons het heilig vaandel der vryheid opsteken; laat ons den gemeenen vijand bestrijden, om de regten te verwerven, die den mensch, welke de waardigheid van zijn wezen kent, toekomt!

Barba, den 17den September.

De heer de Stassart is in den afgelopen nacht alhier aangekomen; hij heeft den volgenden brief aan de redacteurs van den *Courrier de la Sambre* (het Namtasche blad) gezonden:

Baron de Stassart, *afgevaardigde der provincie Namen, aan zijne medeburgers.*

Waarde Medeburgers,

De te Brussel vereenigde afgevaardigden, ten laatsten besloten hebbende, om zich naar den Haag te begeven, heb ik niet het geringste bezwaar, om hen te vergezellen, welke mijne persoonlijke dankwijze overigens ook is. Ik woude mij, of liever ik woude mij te wagen; dat de regering, wegens den yverigen toestand der zaken, den benigen geschikten maatregel zou nemen, en dat zij was een ontwerp zou aanbieden, hetwelk de Belgen met al hunne wenschen sriepen, een ontwerp van wet, dat eene vooruitziende staatkunde gebiedend vorderde. Idels hoop!

Men bepaalt zich tot losse, ingewikkelde vragen voort te stellen, waarvan het onmogelijk is, zich een beslissend gevoeg te belevén. In dezen staat van zaken, heb ik, geemdat van mijne tegenwoordigheid ter vergadering van de Staten-Generaal zijnde, gemeentl. raad te Namen, en de Kamer van de provincie, niet verplicht was, mijn ziele aan degenen, welke mijner rechtgenooten te besteden, welke ik bij mijn vertrek zeer ongesteld had gelaten.

Ik zal mij terug naar mijnen post spoeden, zoodra er eene klare en stellige wet, om de afscheiding der beide deelen des Koninkrijks te bekomen, in deliberatie zal worden gebracht. Tot daartoe zie ik niet in, wat waardig Belgische afgevaardigden uitwerken kunnen.

Ik heb het als eenen pligt, waarde medeburgers, om u de redenen mede te deelen, waarom ik den Haag, ten tijden dezer heb verlaten; na de Koninklijke zitting en de zittingen, die op dezelve gevolgd zijn, te hebben bygewoond.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik, om u de verzekering mijner afgeheele verkleefdheid te vernieuwen.

Brussel, den 17. September.

De baron de STASSART.
(*Courrier des Pays-Bas*)

Lois, den 16den September.

Gisteren avond vorderden zeer vele lieden uit de gemeene volk- klassen de wapenen, die eergisteren (zie ons No. 88.) in de Laken- Hal geborgen waren. Eenige patrouilles der burgerwacht trachtten

deze attroperingen te vertrooijen, maar de tegenstand, dien zij ontmoetten, de scheldwoorden en bedreigingen, en de steenen, waarmede zij gesmeten werden en waardoor sommige burgers gekwetst werden, mitsgaders de aan het korps- de garde genleegde geweldadigheden, noodzaakten hen om van hunne wapenen gebruik te maken. Twee of drie menschen zijn daardoor gekwetst en één gedood. Men zegt, dat deze ongehuwd en een geweerd kannonier is. Tegen elf ure des avonds was alles rustig. Heden morgen is de orde niet gestoord geworden.

Ingevolge de voormelde onlusten is heden morgen alhier uitgevaardigd geworden de navolgende

PROCLAMATIE.

Luiksche stedelijke wacht.

Ingezetenen van Luik!

De kommandant-generaal betreurt, met alle goede ingezetenen, de wanorden, welke, in den afgelopen nacht, de gestrenge maatregelen, die er genomen zijn, noodzakelijk hebben gemaakt, en de ongelukken, die er het gevolg van zijn geweest.

De kommandant-generaal durft zich zelven de getuigenis geven van alles in het werk gesteld te hebben, om deze uitspattingen te vermijden; acht dagen lang heeft hij zich tot vredelievende betuigingen bepaald; nog gisteren morgen spraken de kommandant, en zijne mede kommandanten woorden van vrede tot het volk en vermaanden het, eerder als burger dan als chefs van eene gewapende magt.

Deze zijne taal is niet begrepen geworden; de uitsporigheden, verre van te verminderen, hebben gisteren avond een heviger kenmerk aangenomen. De belhamels hebben de pogingen tot overreding met geweldadigheden beantwoord; toen heeft de burgerwacht derzelve eigen gevoelens geweld moeten aandoen en zich moeten herinneren, dat haar pligt was, om, voor alles, de orde te handhaven.

Ingezetenen van Luik! Wilt gij den goeden uitslag onzer pogingen verzekeren, uwe personen en eigendommen beschermen, beantwoordt dan aan de oproeping der stedelijke regering, aan die van den kommandant-generaal, doet u in de door zoo vele goede burgers gevormde compagnieën inschrijven. Indien gij doof voor die oproeping blijft, vreest dan, dat de straf van zulk een misdadige zelfsliefde ook op u zelve zal afdalen. In het vervolg zullen de namen der genen, die voor de burgerwacht opgeroepen zijn en dien pligt niet vervuld hebben, publiek gemaakt worden, enz., enz.

(Get.) Graaf C. de BRUNSWICK.

Behalve deze proclamatie zijn er nog verscheiden maatregelen van politie genomen, als b. v.: dat er niet meer dan vijf personen bij elkander op straat zullen mogen blijven staan; dat een ieder voor 7 uren te huis moet zijn; dat de ingezetenen des avonds en des nachts hunne heizen zullen hebben te verdueren; dat er geen rondloopen met dienen, orgels of andere voorwerpen, welke gewoonlijk volkshoopen lokken, zal mogen plaats hebben, en wat dies meer zij.

Moss, den 16den Sept.

(Dit een paragraaf uit de proclamatie.)

Gisteren avond ten negen ure verbraken talrijke groepen, uit werkvolk, vrouwen en kinderen bestaande, de Groote Markt. Deze menigte trok naar het Tinghuis, om zich daarvan meester te maken. Verscheiden burgers vermengden zich onder het geproel; ten einde hetzelfde te vermanen, om nit een te gaan; maar te vergeefs; de menigte rakte het koninklijk wapen van de deur van den directeur der inkomende regten en zout misschien aan het vlag- deren gestagen zijn; intusschen de wacht niet toegelaten te worden de Groote Markt had door ontroemen. Het personeel had de heizen reeds verlaten, om het Tinghuis te verdueren. De regering heeft heden gebot, dat een iederlijk voor ten negen ure des avonds in huis moet blijven. De dag van heden is rustig omgegaan.

(*Courrier des Pays-Bas*)

ADVERTENTIE.

De Burgemeester en Assessoren der Gemeente's *Princenhage* brengen ter kennis van de daarbij belanghebbende, dat de gewone *KERMISSEN* of *JAARMARKTEN* van *Princenhage* en *de Beek*, uithaafde der *Princenhage*, dit jaar, niet zullen gehouden worden.

Princenhage, den 14 September 1850.
De Burgemeester en Assessoren, *Princenhage*,
L. UYSTERBURG.
Ter ordonnantie,
De Secretaris,
SIMON.